

V predchádzajúcom čísle časopisu ITlib. Informačné technológie a knižnice (2/2012) sme v rubrike INTERNET priniesli informácie o výsledkoch prestížnej súťaže hodnotiacej webovú prezentáciu knižníc – TOP WebLib 2011.

Dnes sa znovu poohliadneme za touto súťažou. Teraz v podobe ROZHOVOR S... so zástupcami knižníc, ktoré sa stali jej víťazmi.

Opýtali sme sa na konkrétne kroky, ktoré podnikli knižnice na skvalitnenie svojho webového sídla, ale i na to, aké sú v tomto smere ich ďalšie plány.

Na úvod ešte retrospektíva v podobe výsledkov:

Výsledky súťaže TOP WebLib 2011

Kategória verejné a školské knižnice:

1. miesto: Mestská knižnica mesta Piešťany (<http://www.kniznica.sk/>) – **MK Piešťany**
2. miesto: Mestská knižnica Bojnice (<http://www.mestskakniznicabojnice.sk/>) – **MK Bojnice**
3. miesto: Knižnica pre mládež mesta Košice (<http://www.n.kosicekmk.sk/>) – **KMK**

Kategória odborné knižnice:

1. miesto: Akademická knižnica AOS gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši –<http://ak.aos.sk/>) – **AK AOS**
2. miesto: Slovenská lekárska knižnica v Bratislave (<http://www.slk.sk/Pages/default.aspx>) – **SILK**
3. miesto: Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici (<http://www.svkbb.eu/>) – **ŠVK BB**

Aké konkrétne kroky knižnica podnikla v záujme vybudovať kvalitné a používateľsky prívetivé webové sídlo (spolupráca, používateľský prieskum, získavanie skúseností a pod.)?

Idea vytvorenia kvalitného webového sídla sa rodila postupne, už v začiatkoch informatizácie knižničných procesov vedeckej knižnice – predchodkyne súčasnej akademickej knižnice. V roku 1994 bola vytvorená prvá statická webová stránka, ktorá v mnohých prípadoch už nespĺňala predpísané štandardy pre tvorbu a používanie webových stránok. So zvyšujúcimi sa nárokmi na informácie a na zvýšenie kvality vzdelávania v Akadémii ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika (ďalej AOS) sme pristúpili k inému systémovému riešeniu. S použitím nových technológií sme vytvorili novú dynamickú webovú stránku na samostatnej doméne. Zmenil sa dizajn stránky a jej celková funkčnosť.

Skúsenosti v tomto smere sme nadobudli hlavne spoluprácou s inými knižnicami, účasťou na kurzoch, seminároch a konferenciách. A, samozrejme, pri zostavovaní konceptu súčasnej webovej prezentácie akademickej knižnice nám veľmi pomohli aj samotné súťaže TOP WebLib, na ktorých sa pravidelne zúčastňujeme od roku 2006. Naším cieľom je dosiahnuť, aby naša webová stránka bola maximálne prístupná, nájditel'ná, prehľadná a jej obsah bol použiteľný.

S
T
U

Našou dlhoročnou snahou bolo vybudovať moderné a používateľsky prívetivé webové sídlo Slovenskej lekárskej knižnice. Boli sme si vedomí, že naše stránky už dlhodobo nespĺňali ani základné kritériá pri posudzovaní prístupnosti webových stránok, a preto sme veľmi radi, že sa nám v minulom roku podarilo spustiť nový web knižnice (www.slk.sk). Súčasne so spustením novej webovej stránky sme zvýšili komfort pre našich používateľov aj zavedením aplikácie online katalógu s jeho novými funkciami a v novom dizajne.

S
T
U

Pri budovaní našej webovej stránky sa spoliehame nielen na naše skúsenosti, ale sledujeme aj konkurenciu a aktuálne trendy. Snažíme sa byť stále informovaní, mať prehľad aj o iných webových stránkach a byť flexibilní pri naplňovaní požiadaviek modernej doby na kvalitnú webovú prezentáciu. Stále však kontrolujeme jej obsah a na získanie spätnej väzby plánujeme znova spustiť anketu spokojnosti, ktorá bola zavedená aj v minulých rokoch a máme s ňou pozitívne skúsenosti.

MK Piešťany

Stav našej webovej stránky je výsledkom každodennej systematickej práce, snažíme sa informácie stále dopĺňať a aktualizovať a zároveň prinášať niečo nové. Vývoj ide stále dopredu a aj webová stránka musí reagovať na požiadavky doby a hlavne svojich používateľov.

MK Bojnice

Základom bola a je spolupráca so šikovným a ochotným bývalým čitateľom knižnice, programátorom, ktorý nám napomohol svojimi vedomosťami, skúsenosťami, ich odovzdaním samotným zamestnancom knižnice. Vďaka nemu funguje stránka s minimálnymi finančnými nákladmi.

KMK

Ak berieme do úvahy, že naším cieľom je vytvoriť kvalitné a používateľsky prívetivé webové sídlo a že má byť toto webové sídlo vytvorené pre určitú cieľovú používateľskú skupinu, ktorou sú pre nás z väčšej časti deti a mládež (vzhľadom na zameranie našej knižnice), tak pri jeho tvorbe musíme dodržiavať zásadu jednoduchosti a súčasne citlivého výberu úpravy textov a grafiky.

Dôraz kladieme na úvodnú stránku – vstupnú bránu k získaniu informácií o činnosti našej inštitúcie – jej štruktúra musí mladého čitateľa zaujať, a nie odradiť zložitou. Pri jej vytváraní dbáme, aby už na prvý pohľad šlo o „hravé umelecké dielo“ s dodržaním spomínanej zásady jednoduchosti a zásady „menej je viac“. Preto sú zverejňované texty stručné s pútavým nadpisom, s výstižným obsahom a doplnené ilustračnou grafikou, príp. logom. Podľa našich prieskumov a skúseností už nadpis musí vyvolať reakciu a chuť dozvedieť sa viac. Na druhej strane chýbajúca grafika robí text neadresným, nečíta sa a do budúcnosti odrádza od opakovanej návštevy webového sídla. Preto nezabúdame, že web je hlavne o grafike a o aktuálnosti jeho obsahu.

Čo považujete na vašej webovej stránke za najvýraznejšie „plus“, a naopak, kde vidíte ešte jej slabinu?

S
T
U

Žijeme v dobe, v ktorej sa naše mobilné zariadenia menia na multimediálne kancelárie. Za najvýraznejšie „plus“ preto na našej webovej stránke považujeme jej podporu väčšiny mobilných operačných systémov.

Najväčšia slabina webových sídel založených na open source redakčnom systéme je asi ich bezpečnosť. Tu vidíme slabinu i my. Preto sa toto riziko snažíme minimalizovať pomocou bezpečnostných komponentov a pravidelným zálohovaním.

S
T
U

Stránka má moderný dizajn, štruktúra webu je upravená tak, aby umožnila návštevníkovi čo najjednoduchšiu orientáciu na stránkach. Zmena sa týka nielen vzhľadu, ale aj textov, ktoré boli výrazne doplnené a pribudli aj nové rubriky. Návody a postupy, ktoré pomôžu používateľovi pri orientácii v online katalógu, je možné nájsť v rubrike **Ako na to? Kuriérska služba** informuje o novej unikátnej službe – doručovaní dokumentov priamo domov alebo na pracovisko. V súčasnosti prezentujeme na stránke najnovšiu službu – **Vzdialený prístup do elektronických informačných zdrojov**, ktorá umožňuje lekárom a zdravotníckym pracovníkom prístup do plnotextových databáz z pohodlia svojho domova alebo zamestnania.

S
T
U

Prednosťou našej webovej stránky je jej účelnosť a aktuálnosť. Redakčný systém je charakteristický jednoduchosťou, rýchlymi zmenami a inovatívnosťou. Naši spolupracovníci permanentne kontrolujú a aktualizujú informácie, ktoré sú na stránke dostupné, s cieľom prinášať našim používateľom kvalitné služby a vtiahnuť ich do života knižnice. Prostredníctvom našej webovej stránky propagujeme nielen knižničné služby, ale aj mnohé naše kultúrno-vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

MK Piešťany

Prednosťou našej webovej stránky je predovšetkým jej aktuálnosť, modernosť, prehľadné vyhľadávanie, stále dopĺňaná bohatá fotogaléria. Stránka je plne automatizovaná, čo umožňuje prepojenie s internou databázou knižnice. Vždy je však čo zlepšovať a naším najbližším cieľom je okrem iného zdokonalenie anglickej mutácie stránky.

MK Bojnice

Plus – finančná nenáročnosť a jednoduchá aktualizácia webovej stránky a katalóg kníh a špeciálnych dokumentov, ktorý podáva kompletne informácie o knižničných dokumentoch. Vďaka zobrazeniu vi-záže knihy napomáha aj samotným knihovníkom pri vyhľadávaní dokumentov :-).

Vari keby bol vyobrazený aj predávaný druh tovaru (keďže máme aj predajničku), bola by zauj-mavejšia, no tovar sa často mení, tak je to časovo náročnejšie.

KMK

Najvýraznejším plusom je jednoduchosť stránky, navádzanie na odkazy, ktoré sú vizuálne zrejmé zmeneným typom písma, podčiarknutím odkazu. Za pozitívum možno pokladať aj sprístupnenie OPAC katalógu, ktorého absencia na webovej stránke bola negatívne hodnotená zo strany našich čitateľov.

Slabinu našej stránky tvorí:

- fotogaléria z našich podujatí, ktorú z časového hľadiska a pre množstvo uskutočnených podujatí nemáme zaktualizovanú,
- absencia zdokumentovania a spropagovanie menších, ale rovnako kvalitných podujatí.

Vníma knižnica aj pozitívnu používateľskú väzbu z pohľadu svojej webovej prezentácie (ohlasy po- užívateľov, zvýšená miera využívania služieb knižnice...)?

SOP

Po umiestnení webovej stránky na samostatnú doménu sme zaznamenali zvýšenú mieru jej návštevnosti a vy-užívania informácií na nej poskytnutých. Dnes už existujú automatizované nástroje, ktoré umožňujú detailne sledovať návštevnosť každej webovej stránky. Dá sa zistiť napríklad aj to, odkiaľ prichádzajú používatelia na stránku, aké používajú prehliadače, ako sa pripájajú, aké majú technické možnosti a iné ukazovatele. Preto pri vylepšovaní webovej stránky vychádzame aj z týchto poznatkov. Našou snahou je, aby stránka bola prístupná a prehliadateľná všetkými možnými internetovými prehliadačmi vrátane prehliadačov pre mobilné zariadenia.

Po sprístupnení online katalógu nášho knižného fondu na webovej stránke došlo k značnému nárastu vypožiči-
vania literatúry pomocou medziknižničnej výpožičnej služby. Aj toto je prínosom našej webovej stránky a pozi-tívum pre požičiavanie literatúry z nášho fondu aj ostatnej verejnosti.

SIF

Áno, máme pozitívne reakcie od mnohých našich používateľov, ktorí sa pochvalne vyjadrujú o našej novej we-
bovej stránke. Sú spokojní s novým dizajnom, rozšírenými elektronickými službami, ako i vyhľadávaním na strán-
kach a v online katalógu. Oceňujú taktiež možnosť online predregistrácie, ktorá im umožní okamžité využitie
všetkých ponúkaných elektronických služieb.

SCL

Našou prioritou pri tvorbe webovej stránky je vyjsť v ústrety našim používateľom, pretože sú to práve oni, komu
predovšetkým slúži. Samozrejme, máme ako pozitívne, tak aj negatívne ohlasy. Vždy je to o ľuďoch. Ako sa ho-
vorí – sto ľudí, sto chutí. V poslednom období vnímame hlavne zvýšenú návštevnosť našej stránky a veríme, že
v budúcnosti návštevnosť ešte porastie.

MK Piešťany

Vďaka prepojeniu webovej stránky na Facebook vidíme pomerne veľkú spätnú väzbu zo strany po-
užívateľov. Návštevníci majú možnosť takýmto spôsobom sledovať najnovšie aktuality na našej
stránke, prípadne ich svojimi príspevkami komentovať a reagovať na ne. Stránka je prepojená so sys-
témom, ktorý automaticky generuje výstupné štatistiky o návštevnosti stránky, o jej popularite, re-
gionálnom rozložení návštevníkov a pod.

MK Bojnice

Máme aj antikvariátne knihy, duplikáty a multiplikáty knižného fondu, ktoré sme k obojstrannej spo-
kojnosti zaslali záujemcom – často zohnali knihy, ktoré dlhšie hľadali, a nám sa uvoľnilo miesto pre
knižné novinky.

KMK

Pozitívnu používateľskú väzbu sme zaznamenali vzájomným prepojením nášho webového sídla
s našou registráciou na sociálnej sieti Facebook, ktorá je čoraz obľúbenejšia u mladšej používateľ-
skej skupiny, ale aj strednej a staršej generácie. Vzájomné prelinkovanie cez odkazy v článkoch,
alebo spätne cez zverejnené fotoalbumy a statusy, nám prinieslo preukázateľne vyššiu návštevnosť
našej webovej stránky. Zvýšil sa záujem o pripravované podujatia a nadväzne aj účasť na všetkých
aktivitách našej knižnice.

Pre knižnicu je takéto ocenenie určitou formou výzvy. Má knižnica v tomto smere plánované i ďalšie aktivity resp. vízie?

AKAD
EMICKÁ

Pre Akademickú knižnicu AOS bolo ocenenie TOP WebLib vždy určitou výzvou a zároveň záväzkom pracovať na sebe ešte viac. Technologický pokrok sa nedá zastaviť, preto sa i my budeme naďalej snažiť zvyšovať kvalitu a používateľskú prístupnosť našej webovej stránky, vytvárať jej obsah a formu tak, aby sa používatelia na nej ľahko a jednoducho orientovali. Našou víziou je vytvoriť webovú stránku použiteľnú pre každého používateľa internetu. Na stránke chceme poskytovať požadované informácie a tým vytvoriť podmienky pre ich lepšie využívanie vo vzdelávacom procese nielen našej AOS. Webová stránka je výsledok tímovej práce zamestnancov akademickej knižnice, preto ďalšou jej víziou do budúcnosti bude, aby oslovila nielen zamestnancov a študentov AOS, ale širokú verejnosť, a to predovšetkým tých, ktorí sa chcú naďalej vzdelávať a zvyšovať si svoje vedomosti.

Naším dlhodobým cieľom je, aby sme na stránke poskytovali také informácie, ktoré budú prínosom pre jej používateľov. Sprístupnením dynamickej webovej stránky sme rozšírili rozsah poskytovaných služieb, využívanie informácií nielen pre príslušníkov ministerstva obrany, ale aj širokej verejnosti a jej administráciu. Preto i naďalej bude našou snahou poskytovať na nej informácie, ktoré budú dostupné všetkým jej záujemcom.

BOJNICKÁ

V budúcnosti by sme radi doplnili náš web o rubriku používateľskej ankety, ktorá by nám mohla zabezpečiť rýchlejšiu spätnú väzbu na konkrétne otázky. Taktiež plánujeme prepojenie nášho webu so sociálnymi sieťami, čím sa ešte viac chceme priblížiť našim používateľom. Na jeseň tohto roku pripravujeme pre našich používateľov opäť nové prostredie online katalógu, do ktorého bude integrovaný práve dizajn nášho nového webu. I naďalej budeme sledovať technologický vývoj, ako aj dizajnové a funkčné trendy na stránkach slovenských i medzinárodných renomovaných knižníc. Veríme, že i v budúcnosti budeme môcť pre našich používateľov pripraviť ešte lepšie a komfortnejšie webové prostredie knižnice a ďalšie nové elektronické služby.

PIEŠŤANSKÁ

Fakt, že sme získali ocenenie za našu prezentáciu na webe, nás nesmierne teší. Posúva nás to vpred, aby sme sa aj naďalej zlepšovali a skvalitňovali naše webové sídlo. Práve v tomto období pripravujeme a pracujeme na novej verzii našej webovej stránky, ktorá by mala byť sprístupnená verejnosti v októbri tohto roku. Plánujeme celkovú zmenu webovej prezentácie, ktorá bude zahŕňať nový dizajn, novú štruktúru, nové možnosti vyhľadávania a ľahkú orientáciu. Veríme, že naše pripravované aktivity v oblasti webovej prezentácie budú mať pozitívnu odozvu a naši používatelia ocenia kroky, ktoré sme podnikli, čo nám možno v budúcnosti pomôže aj k lepšiemu umiestneniu.

PIEŠŤANSKÁ

Našou snahou je predovšetkým to, aby bola stránka stále aktuálna, zaujímavá a návštevníkovi vedela poskytnúť čo najkomplexnejšie informácie. V budúcnosti plánujeme digitalizovať záznamy o knihách na vyššej multimedialnej úrovni, digitalizáciu regionálnych dokumentov a tvoriť stránku interaktívnejšie – vytvoriť spätnú väzbu medzi podujatiami, osobnosťami, účinkujúcimi, knihami a ďalšími informáciami o nich.

BOJNICKÁ

Ešte máme plné ruky práce s dorobením retrospektívneho katalógu kníh, potom vývoj určite niečo načrtne, takže pravdepodobne bude čo vylepšovať.

KM

Výhra v súťaži TOP WebLib nás samozrejme potešila, ale do budúcnosti pre nás predstavuje aj určitý stimul vyvíjať ďalšie aktivity smerujúce k zdokonaleniu vzhľadu stránky, zatraktívneniu jej obsahu s cieľom osloviť a zaujať čitateľa. Stále je tu šanca niečo zlepšiť a netajíme sa tým, že sa intenzívne venujeme práci na novom webovom sídle, ktoré budeme mať v najnovšej verzii redakčného systému Joomla 2.5. Doterajšiu funkcionálnosť stránky rozšírime o nové fórum, komentáre a ďalšie interaktívne prvky. Pokúsime sa zmeniť aj grafický dizajn, aby bol pre deti ešte pútavejší. Chceme to zabezpečiť pestrejšími farbami a modernejšími ikonami.

